1939 ий
12
ИЮЛЬ
№ 59 (558)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе Коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

КОЛХОЗЛАШТЕ ОБЩЕСТВЕННЫЙ ЖИВОТНОВОДСТВЫМ РАЗВИВАТЛЫМЕ МЕРОПРИЯТИИ-ШАМЫЧ НЕРГЕН

ССР СОЮЗ КАЛЫК КОМИССАР-ШАМЫЧ СОВЕТЫН ДА ВКП(б) ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТЫН ПОСТАНОВЛЕНИЙЖЕ

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет ден ВКП(б) Центральный Комитет общественный животноводствым развиватлымаш пашаште колхоз-шамычын серьезный успехыштым палемдат. Колхозный животноводческий ферма - шамыч ынде 400 тӱжем утла улыт, а фермылаште вольык поголовье 1933 ий гыч 1938 ий марте кушкын: тӱкан шолдра вольык 79 процентлан, шорык, каза да сӧсна 168 процентлан. 1939 ий 1 январьлан колхозный фермылаште тӱкан шолдра вольык 12,9 миллион вуй, шорык ден каза 27,2 миллион вуй, 6,6 миллион сӧсна ыле.

Вольыкын урлык составшым саемдыме да тудын продуктивностьшым нӧлталме шотышто кугу пашам ыштыме. 1938 ийыште колхозный фермылаште уже 90 процент ушкалым племенной производитель-шамыч дене, 86 процент шорыкым—племенной тага дене коштыктымо, а чыла ава сӧсна поголовьем метизаций дене охватитлыме ыле.

Колхозлаште общественный озанлыкым правильно нангаен моштымаш пашам овладеватлыше передовик, социалистический животноводство организаторжо - шамыч армий кушкын.

Колхозник-шамычлан Партий ден Правительствын пумо путырак кугу полышыштлан кӧра, колхозник-шамычын ушкалдымылыкыштым пытарыме, да колхозник-шамычын личный пользованийыштшт улшо чыла тӱрлӧ вольык ден кайык шот ятырак кушкын. Но ниве успех-шамыч дене пырля колхозный животноводствым развиватлаште серьезный ситыдымаш-шамычат улыт. Колхоз - шамычын ятыр ужашыже животноводческий ферма-шамычым але марте йӧршеш ок иметле, а шуко колхозшамыч, общественный вольык ашнымашым шарымаш ден кугу да доходан животноводческий фермашамычым организоватлашлан нунын кучылтдымо путырак кугу йӧн улмо ӱмбачат, нунылан кӱлеш товарностьым, кӱлеш доходностьым пуыдымо пеш изи ферма - шамыч дене гына обзаводитлалтынат.

Гыге, примерлан, Киргизский ССР-ште чыла колхоз-шамыч гыч 45 процентше нимогай животноводческий фермым йӧршеш огыт иметле, Таджикский ССР-ште—62 процентше, Рязанский областьыште—17 процентше, Актюбинский областьыште—13 процентше, Кировский областьыште—11 процентше, Горьковский областьыште—10 процентше огыт иметле. Воронежский областьыште—50 процент, Орловский областьыште—50 процент, Рязанский областьыште—50 процент, Московский областьыште—46 процент, Ярославский областьыште—45 процент, Горьковский областьыште—43 процент, Калининский областьыште—38 процент да Вологодский областьыште—21 процент колхозшамыч фермыште 10 деч шагал ушкалым иметлат. Азербайджанский ССР-ыште 50 процент, Чечено-Ингушский АССР-ыште—49 процент, Узбекский ССР-ыште—35 процент, Полтавский областьыште—40 процент, Иркутскийыште—34 процент, Одесскийыште—32 процент, Горьковскийыште—27 процент колхоз-шамыч общественный шорык кӱтӱм огыт иметле; Казахский ССР-ыште колхозник-шамыч личный пользованийыштышт ик колхозный суртлан 25 гыч 150 марте шорыкым иметлат, тиде жапыштак, примерлан, Казахский ССР-ын Гурьевский областьыштыже 30 процент колхоз-шамыч гына колхозный фермылан 100 утла шорык ден казам иметлат; Узбекский ССР-ыште 100 утла шорыкым иметлыше ферма-шамыч 28 процент гына шотлалтыт; Иркутский областьыште 24 процент колхоз-шамыч гына 100 вуй утла поголовьян шорык фермым иметлат, 42 процент колхоз-шамыч 100 вуй деч шагал поголовьян шорык фермым иметлат, а 34 процент колхоз-шамычше шорык фермым йӧршеш огыт иметле. Колхозный овцеводство шотышто Омский, Новосибирский, Курский, Каменец-Подольский ден Черниговский областьыштат положений тыгаяк. Московский областьысе колхозшамыч кокла гыч 12,5 процентше гына колхозлан 5 деч шуко ава сӧснам иметлат, вес 12,5 процентше 5 деч шагал ава сӧснам иметлат, а кодшо 75 процент колхозшамыч общественный свиноводствым йӧршеш огыт иметле; Смоленский областьыште 7 процент деч шагал колхоз-шамыч колхозлан 5 деч шуко ава сӧснам иметлат, 28 процент колхоз-шамыч 5 деч шагал ава сӧснам иметлат, а 65 процент колхоз-шамычын общественный свиноводствышт йӧршеш уке. Кировский областьыште 9 процент колхоз-шамыч колхозлан 5 деч шуко ава сӧснам, 22 процентше—5 деч шагал ава сӧснам иметлат, а 69 процент колхоз-шамыч общественный свиноводствым йӧршеш огыт иметле. Горьковский, Ивановский, Ярославский, Тульский, Чкаловский, Челябинский, Ленинградский, Тамбовский, Орловский, Новосибирский, Калининский, Иркутский областьлаште да Красноярский крайыштат колхозный свиноводство дене тыгаяк чыташ лийдыме положений.

Колхозный животноводствым развиватлымаш пашалан эн ончычак, государстваллан колхоз-шамычын шылым пумашын улшо системыже мешая, тудо шыл поставкын размержым колхозный фермылаште вольык поголовьен количествыже почеш да тиде поголовьен кушмашыже дене келшышын исчислятла. Тиде система почеш шыл поставкын размерышт фермылаште поголовьен кушмашыжым иметлыше колхоз-шамычлан кажне ийынак кугемыт, ца вольык поголовьем шагалемден шогышо колхоз-шамычлан иземыт, тиде система ончыл колхоз-шамычым пайдадыме положенийыш шогалта, общественный животноводствын кушмаштыже нунын заинтересованностьыштым пытара да, мӧнгешла, животноводческий ферма-шамычым иметлыдыме, але фермылаште вольык поголовьен кушмашыжым пуыдымо шеҥгелан кодшо колхоз-шамычым льготный положенийыш шогалта.

Колхоз-шамычын общественный животноводствыштым развиватлымаш корнышто тиде чаракым кораҥдышашлан шыл поставкын улшо системыжым пытараш да шыл поставкын у системыже дене, шыл поставкын размержым колхоз-шамычын вольык поголовьештын наличийже почеш огыл, а колхозшамычын пользованийыштышт улшо мландын размерже почеш исчислятлыше система дене вашталташ кӱлеш. Тыгай система сай фермым иметлыше да фермылаште вольык поголовьем ий гыч ийыш шукемден шогышо ончыл колхоз-шамычлан пайдале положенийыш ышта ыле, сай ферма-шамычым иметлыдыме да вольык поголовьем шукемдыме нерген тыршыдыме шеҥгелан кодшо колхоз-шамычым пайдадыме положенийыш шогалта ыле, да шеҥгелан кодшо колхоз-шамычым сай ферма-шамычан лияшышт, общественный вольык поголовьем ий гыч ийыш шукемден шогашышт да, тыге, ончыл колхоз-шамыч лияшышт заставитла ыле.

Но шыл поставкын улшо системыже колхозлаште общественный животноводствым развиватлымашлан мешатлыше ик шкет причина гына лийын ок шого. Колхозный животноводствым развиватлымаш пашалан кормовой базын неорганизованностьшат, ял озанлыкым механизироватлымаш общий уровень дене таҥастарымаште шудым погымаш процесс-шамычым да животноводствым шкенжымак механизироватлымашын чотак шеҥгелан кодмашыжат мешатла. МТС-ым машина-шамыч дене шагал темымылан да шудым солышаш площадь-шамычым кид вий дене поген налмашлан лийын, шудым солышаш кугу площадь-шамыч чӱчкыдынак погалтде кодыт але варараш кодын погалтыт. Примерлан, Казахский ССР-ыште кажне ийын кид вий дене 2 миллион утла гектар шудо погалтеш. Тидын деч посна, шудым поген налше машина-шамычын ыштен лукмо производство запуститлыме состоянийыште улеш да ял озанлыкын потребностьшылан йӧршеш ок соответствоватле. МТС-шамыч шудым поген налмаш паша деч кораҥыныт, тиде результатлан кӧра вольыклан кормым путырак кугу ресурсшо-шамыч огыт кучылталт, арам йомдаралтыт, а общественный животноводство корма дене ситыдымын обеспечитлалтын. Пытартышлан, кормовой культура-шамычын урожайностьыштым нӧлталмаш, олык ден вольык кӱтымӧ вер-шамычым саемдымаш да кормовой шудо семеноводствым производствым организоватлымаш пашале мартеат неудовлетворительно шындалтын.

Колхозлаште общественный животноводствым умбакыже развиватлымаш ден пеҥгыдемдымаш да шыл поставка системыште улшо ситыдымаш-шамычым пытарымаш цель дене, ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет ден ВКП(б) Центральный Комитет постановитлат:

I.

Колхозный животноводческий ферма-шамычым развиватлыме нерген

1. Кажне колхозышто кум животноводческий фермым, иктыжым—тӱкан шолдра вольыканым, весыжым—овцеводческийым да кумышыжым—свиноводческийым иметлаш желательныйлан да целесообразныйлан шотлен, кажне колхоз по крайней мере кокыт деч шагал огыл животноводческий фермым, нунын кокла гыч: иктыжым тӱкан шолдра вольыканым да весыжым—овцеводческий але свиноводческий фермым иметлышаш манын установитлаш.

2. **Тӱкан шолдра вольыкан** колхозный ферма поголовье **минимумым** иметлышаш:

а) Белорусский ССР-ысе, Украинский ССР-ысе, Башкирский АССР-ысе, Крымский АССР-ысе (южный серысе район-шамыч деч посна), Северо - Осетинский АССР-ысе, Коми АССР-ысе, Немцев Поволжья АССР-ысе, Кабардино-Балкарский АССР-ысе, Бурят-Монгольский АССР-ысе, Калмыцкий АССР-ысе, Якутский АССР-ысе, Алтайский, Красноярский, Орджоникидзевский ден Краснодарский крайласе, Иркутский, Новосибирский, Омский, Восточно-Казахстанский, Гурьевский, Западно - Казахстанский, Северо-Казахстанский, Кустанайский, Павлодарский, Куйбышевский, Архангельский, Вологодский, Чкаловский, Саратовский, Сталинградский, Ростовский, Алмаатинский, Актюбинский, Карагандинский, Пермский, Свердловский, Челябинский ден Читинский областьласе колхозлаште—

200 га марте мланде площадь годым—10 деч шагал огыл ушкал,
200 га деч утларак, но 500 га деч шуко огыл мланде площадь годым — 20 деч шагал огыл ушкал,
500 га деч утларак, но 1000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—40 деч шагал огыл ушкал,
1000 га деч утларак, но 2000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—60 деч шагал огыл ушкал,
2000 га деч утларак, но 3000 га деч шуко огыл мланде площадь

Умбакыже 2-шо страницыште.

7

КОЛХОЗЛАШТЕ ОБЩЕСТВЕННЫЙ ЖИВОТНОВОДСТВЫМ РАЗВИВАТЛЫМЕ МЕРОПРИЯТИИ-ШАМЫЧ НЕРГЕН

ССР СОЮЗ КАЛЫК КОМИССАР-ШАМЫЧ СОВЕТЫН ДА ВКП(б) ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТЫН ПОСТАНОВЛЕНИЙЖЕ

(УМБАКЫЖЕ)

годым—80 деч шагал огыл ушкал,
а 3000 га деч шуко мланде площадь годым—100 деч шагал огыл ушкал;

б) Киргизский ССР-ысе, Азербайджанский ССР-ысе (субтропический культура район-шамыч деч посна), Грузинский ССР-ысе (Западный Грузий район-шамыч деч посна), Армянский ССР-ысе, Карельский АССР-ысе, Приморский ден Хабаровский крайласе, Воронежский, Горьковский, Ивановский, Калининский, Ленинградский, Московский, Курский, Южно-Казахстанский, Орловский, Пензенский, Рязанский, Тамбовский, Тульский, Смоленский ден Ярославский областьласе колхозлаште—
150 га марте мланде площадь годым—8 деч шагал огыл ушкал,
150 га деч утларак, но 400 га деч шуко огыл мланде площадь годым—16 деч шагал огыл ушкал,
400 га деч утларак, но 800 га деч шуко огыл мланде площадь годым—28 деч шагал огыл ушкал,
800 га деч утларак, но 1500 га деч шуко огыл мланде годым—45 деч шагал огыл ушкал,
а 1500 га деч шуко мланде площадь годым—60 деч шагал огыл ушкал;

в) Моло республикласе, край ден областьласе колхозлаште—
120 га марте мланде площадь годым—5 деч шагал огыл ушкал,
120 га деч утларак, но 200 га деч шуко огыл мланде площадь годым—7 деч шагал огыл ушкал,
200 га деч утларак, но 500 га деч шуко огыл мланде площадь годым—15 деч шагал огыл ушкал,
500 га деч утларак, но 1000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—25 деч шагал огыл ушкал,
а 1000 га деч утларак мланде площадь годым—35 деч шагал огыл ушкал.

3. Колхозный **свиноводческий ферма** поголовье минимумым иметлышаш:

а) Украинский ССР-ысе, Немцев Поволжья АССР-ысе, Краснодарский ден Орджоникидзевский крайласе, Кустанайский, Северо-Казахстанский ден Восточно-Казахстанский область зерновой районласе, Ростовский ден Сталинградский областьласе колхозлаште—
200 га марте мланде площадь годым—6 деч шагал огыл ава сӧсна,
200 га деч утларак, но 500 га деч шуко огыл мланде площадь годым—10 деч шагал огыл ава сӧсна,
500 га деч утларак, но 1000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—18 деч шагал огыл ава сӧсна,
1000 га деч утларак но 2000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—26 деч шагал огыл ава сӧсна,
а 2000 га деч шуко мланде площадь—34 деч шагал огыл ава сӧсна;

б) Белорусский ССР-ысе, Башкирский АССР-ысе, Крымский АССР-ысе, Кабардино - Балкарский АССР-ысе, Мордовский АССР-ысе, Татарский АССР-ысе, Чувашский АССР-ысе, Алтайский ден Красноярский крайласе, Иркутский, Новосибирский, Омский, Челябинский, Чкаловский, Куйбышевский, Саратовский, Воронежский, Курский, Тамбовский, Орловский, Рязанский, Тульский, Смоленский областьласе колхозлаште—
150 га марте мланде площадь годым—4 деч шагал огыл ава сӧсна,
150 га деч утларак, но 400 га деч шуко огыл мланде площадь годым—6 деч шагал огыл ава сӧсна,
400 га деч утларак, но 800 га деч шуко огыл мланде площадь годым—10 деч шагал огыл ава сӧсна,
800 га деч утларак, но 1500 га деч шуко огыл мланде площадь годым—18 деч шагал огыл ава сӧсна,
а 1500 га деч шуко мланде площадь годым—26 деч шагал огыл ава сӧсна;

в) Моло республикласе, край ден областьласе колхозлаште—
150 га марте мланде площадь годым—2 деч шагал огыл ава сӧсна,
150 га деч утларак, но 400 га деч шуко огыл площадь годым—4 деч шагал огыл ава сӧсна,
400 га деч утларак, но 800 га деч шуко огыл мланде площадь годым—8 деч шагал огыл ава сӧсна,
800 га деч утларак, но 1500 га деч шуко огыл площадь годым—12 деч шагал огыл ава сӧсна,
а 1500 га деч шуко мланде площадь годым—18 деч шагал огыл ава сӧсна;

4. Колхозный **овцеводческий (козоводческий) ферма** поголовье минимумым иметлышаш:

а) Казахский ССР-ысе, Киргизский ССР-ысе, Туркменский ССР-ысе, Северо-Осетинский АССР-ысе, Бурят-Монгольский АССР-ысе, Дагестанский АССР-ысе, Кабардино-Балкарский АССР-ысе, Калмыцкий АССР-ысе, Орджоникидзевский ден Алтайский крайласе, Ростовский ден Сталинградский областьласе колхозлаште—
300 га марте мланде площадь годым—80 деч шагал огыл матка,
300 га деч утларак, но 1000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—160 деч шагал огыл матка,
1000 га деч утларак, но 2000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—250 деч шагал огыл матка,
2000 га деч утларак, но 3000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—350 деч шагал огыл матка,
а 3000 га деч шуко мланде площадь годым—500 деч шагал огыл матка;

б) Азербайджанский ССР-ысе (субтропический культура район-шамыч деч посна), Армянский АССР-ысе, Грузинский ССР-ысе (Западный Грузийысе район-шамыч деч посна), Немцев Поволжья АССР-ысе, Крымский АССР-ысе, Чечено-Ингушский АССР-ысе, Башкирский АССР-ысе, Краснодарский ден Красноярский крайласе, Читинский, Иркутский, Новосибирский, Омский, Челябинский, Чкаловский, Куйбышевский ден Саратовский областьласе колхозлаште—
300 га марте мланде площадь годым—60 деч шагал огыл матка,
300 га деч утларак, но 1000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—120 деч шагал огыл матка,
1000 га деч утларак, но 2000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—180 деч шагал огыл матка,
2000 га деч утларак, но 3000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—240 деч шагал огыл матка,
а 3000 га деч шуко мланде площадь годым—350 деч шагал огыл матка;

в) Таджикский ССР-ысе, Узбекский ССР-ысе, Украинский ССР-ысе, Мордовский АССР-ысе, Татарский АССР-ысе, Воронежский, Курский, Пензенский, Орловский ден Тамбовский областьласе колхозлаште—
150 га марте мланде площадь годым—30 деч шагал огыл матка,
150 га деч утларак, но 400 га деч шуко огыл мланде площадь годым—50 деч шагал огыл матка,
400 га деч утларак, но 1000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—80 деч шагал огыл матка,
1000 га деч утларак, но 2000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—140 деч шагал огыл матка,
2000 га деч утларак, но 3000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—200 деч шагал огыл матка,
а 3000 га деч шуко мланде площадь годым—280 деч шагал огыл матка;

г) Моло республикласе, крайласе, область ден районласе колхозлаште—
150 га марте мланде площадь годым—20 деч шагал огыл матка,
150 га деч утларак, но 400 га деч шуко огыл мланде площадь годым—30 деч шагал огыл матка,
400 га деч утларак, но 1000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—50 деч шагал огыл матка,
1000 га деч утларак, но 2000 га деч шуко огыл мланде площадь годым—80 деч шагал огыл матка,
а 2000 га деч шуко мланде площадь годым—100 деч шагал огыл матка.

5. Тиде Постановлений дене фермылаште установитлыме вольык поголовье минимумыш колхоз-шамыч 1942 ий мучаш деч вараш кодде шушаш улыт; а 1940 ий мучаш марте фермылаште вольыкын минимальный поголовьеже фермылаште установитлыме вольык поголовье минимумын 60 процентшым составлятлышаш.

6. Тиде Постановлений дене установитлыме вольык поголовье минимум дене кум животноводческий фермым—тӱкан вольыканым, свиноводческий ден овцеводческийым,—иметлыше колхоз-шамычлан государствылан шыл поставка нормым 10 процентлан шагалемдаш.

7. СССР СНК-н 1937 ий 2 ноябрьысе „Государствылан обязательный шӧр поставка дене льгота-шамыч нерген“ Постановленийын 3 п. — тӱкан шолдра вольык фермым иметлыше колхозласе колхозник-шамычлан шӧр поставка нормым шагалемдымашым предусматриватлыше пунктым отменитлаш.

8. Фермым пополнитлымашлан тунам, первый лийшаш ушкалым сдатлыше колхозник - шамычлан, государственный закупочный ак дене оксам тӱлымаш деч посна, туван але первый лийшаш ушкалын качествыже почеш, сдатлыме туна верч 10 трудодень марте да первый лийшаш ушкал верч 20 трудодень марте начислятлаш колхоз-шамычлан рекомендоватлаш.

Фермышке ужалыме туна ден первый лийшаш ушкал-шамыч верч колхозник-шамычлан начислятлыме трудодень-шамыч, ВКП(б) ЦК ден СССР СНК-н „Колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген“ 1939 ий 27 майысе Постановлений почеш кажне трудоспособный колхозник ден колхозницан идалыкыште иметлышаш трудодень-шамычын обязательный минимумышкыжо огыт шотлалт.

9. Шыл поставка дене идалыкаш планым да животноводствым развиватлымаште государственный планым темыше колхоз-шамычлан рекомендоватлаш: колхозник-шамычын общий погынымашыштын решенийже дене колхоз председатель-шамычлан, колхоз член—зоотехник ден ветфельдшер-шамычлан, кажныжлан посна, трудоденым ешарен начислятлаш:

а) идалык мучашлан фермыште план деч уто улшо кажне ушкал верч—5 трудоденым, ава сӧсна верч — 3 трудоденым, шорык верч—$^1/_4$ трудоденым;

б) эртыше ий дене тангастарымаште фермыште шӧрым лӱштен налмашым нӧлталме верч, кыдал шот дене кажне 1 фуражный вуйлан ешарен лӱштымӧ 100 литр шӧр верч 3 трудоденым.

10. Государствылан госзакупка порядок дене животноводствын продукцийже ужалыме деч премий-надбавка шот дене колхозын налме суммыжо-шамыч гыч фермыште ыштыме животноводческий бригада член-шамычлан да колхозын зооветперсоналжылан тыгай кугыт дене окса премийым ышташ колхоз-шамычлан рекомендоватлаш:

а) тӱкан шолдра вольыкын да свиноводствын продукцийжым ужалыме деч колхозын налме премий-надбавкын общий суммыжын 30 процентшым;

Умбакыже 3-шо страницыште.

КОЛХОЗЛАШТЕ ОБЩЕСТВЕННЫЙ ЖИВОТНОВОДСТВЫМ РАЗВИВАТЛЫМЕ МЕРОПРИЯТИИ-ШАМЫЧ НЕРГЕН

ССР СОЮЗ КАЛЫК КОМИССАР-ШАМЫЧ СОВЕТЫН ДА ВКП(б) ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТЫН ПОСТАНОВЛЕНИЙЖЕ

(УМБАКЫЖЕ)

б) овцеводствын продукцийжым ужалыме деч колхозын налме премий-надбавкын общий суммыжын 15 гыч 30 процентше марте.

лаш: суданка нӧшмылан—центнерлан 60 тенге, могар—центнерлан 35 тенге да вика нӧшмылан—центнерлан 20 тенге.

II.

Колхозный животноводствын кормовой базыжым развиватлыме нерген

11. Кормовой базым развиватлымаште шенгелан кодмашым пытарышашлан, шудо погымашым механизироватлышашлан колхозный животноводствым грубый да сочный корма-шамыч дене тичмашынак обеспечиватлышашлан да тудын продуктивностьшым нӧлталшашлан шудым солымаш кугу массиван районлаште МТС-шамычын составыштышт **машинно-сенокосный отряд-шамычым** организоватлаш, нуным шудым поген налме машина-шамыч комплект дене обеспечитлаш СССР СНК ден ВКП(б) ЦК СССР Наркомземым обязыватлат. Нине отряд-шамычым вуйлаташ отряд начальник-шамычым шогалташ. 1940 ийсе уборочный кампанийлан 500 машинно-сенокосный отрядым да 1941 ийысе уборочный кампанийлан 450 отрядым организоватлаш, нуным республика, край ден область-шамычлан тыге распределитлаш:

	1940 ий.	1941 ий.
Казахский ССР	150	110
УССР	30	40
Хабаровский край	20	15
Приморский край	18	10
Читинский область	20	10
Бурят-Монгольский АССР	15	10
Иркутский область	15	10
Красноярский край	10	5
Алтайский край	20	20
Новосибирский область	20	15
Омский область	20	20
Челябинский область	10	10
Чкаловский область	15	10
Свердловский область	7	5
Пермский область	5	10
Кировский область	7	15
Горьковский область	7	15
Ленинградский область	7	15
Архангельский область	5	10
Смоленский область	9	10
БССР	10	15
Воронежский область	5	10
Саратовский область	15	10
Немцев Поволжъя АССР	5	10
Сталинградский область	15	10
Калмыцкий АССР	15	10
Ростовский область	15	10
Орджоникидзевский край	10	10

12. Наркомсредмаш ден Наркомобщмашым обязатлаш: 1939 ийын кокымшо пелийже ден 1940 ийын первый пелийыштыже СССР Наркомземын заказше почеш ыштен лукташ:

Широкозахватный сенокосилкым — 2.000 штукым,
Широкозахватный шорвондым — 1500 штукым,
Тракторный волокушым — 1000 штукым,
Конный сенокосилкым—50.000 штукым,
Конный шорвондым —50.000 штукым,
Кусторезым — 200 штукым,
Канавым кӱнчышӧ машиным — 150 штукым,
Тракторный корчевалкым — 500 штукым,
Купысо кустарниковый плугым — 1.800 штукым,
Фрез-шамычым— 100 штукым,
Тракторный силосорезкым —3.000 штукым,

тыгак 1941—1942 ийлаште шудым поген налме машина-шамычым ыштен лукмаш производствым серьезно шарымашым предусмотритлаш.

13. 1940 ийыште кажныже 300 кубометр марте емкостян 1.000 стандартный пу силосный башньым ыштен лукташ да СССР Наркомземлан грузитлен колташ СССР Наркомлесым обязатлаш.

14. 1940 ийлан местный промышленностьын производство планыштыже колхоз-шамычлан ужалашлан 2.000 штук крановый стогометательым да 1.000 штук конный силосорезкым ыштен лукмашым предусмотритлаш СССР Госпланым обязатлаш.

15. Животноводствын нелэ паша процессшым, утларакшым вӱд снабжений ден кормодобыванийым механизироватлыме шотышто пашам шараш, тиде пашам эн ончычак шолдра фермылаште да ола воктенсе зонылаште эртарымашым обеспечитлаш СССР Наркомземым обязатлаш.

Тиде цельлан 1940 ий планыште СССР Наркомземлан тидым ыштен пумашым предусмотритлаш СССР Госпланым обязатлаш:

Ветродвигательым — 6.000 штукым
Соломорезкым —15.000 штукым
Корнерезкым —10.000 штукым
Жмыходробилкым — 2.000 штукым
Зернодробилкым — 2.000 штукым
Кормозапарникым — 8.000 штукым
Газогенераторный двигатель-шамычым — 1.000 штукым
Конный привод-шамычым — 7.000 штукым
Шӧр лӱштымӧ механический машина-шамычым — 600 агрегатым
Газовый труба-шамычым — 10 тӱжем тонным,
Обсадный труба-шамычым — 5 тӱжем тонным.

16. СССР Наркомземын 1939 ий 8 июльышто лекше 152 № „Социалистическое земледелие“ газетыште печетлыме приказше почеш, у кормовой культурын урлыкаш нӧшмыштым ойырен лукмашым да улшо культура-шамычын урлыкаш нӧшмыштым саемдымашым селекционный станций-шамыч ӱмбак пышташ, а райсемхоз-шамыч ӱмбак—нуным размножитлмашым.

Викым, житнякым, могарым, суданкым, тимофеевкым да эспарцетым урлык шотышто испытыватлымашым пырчан культура-шамычын урлыкаш шотыштым испытыватлыше Госкомиссий ӱмбак пышташ, тиде пашам шке участкылаштыже шараш тудым обязатлаш.

17. Икияш шудо-шамычын нӧшмыштлан заготовительный акым нӧлталаш да тыгайым установит-

III.

Шыл поставка-шамыч нерген

А. Колхоз-шамычлан

18. Государствылан шыл поставкым колхозный фермылаште вольык поголовье шот почеш исчислятлымаш улшо системым отменитлаш да 1940 ий 1 январь гыч государствылан колхоз-шамычын обязательный шыл поставкым колхоз-шамычлан закрепитлыме мланде площадьын (ӱдымӧ вер, тиде шотышто сад ден пакча-шамыч, олык ден вольык кӱтымӧ вер-шамыч) кажне гектарже гыч исчислятлымашым установитлаш.

19. Колхоз-шамычлан закрепитлыме мланде площадьын (ӱдымӧ вер, тиде шотышто сад ден пакча-шамыч, олык ден вольык кӱтымӧ вер-шамыч) ик гектарже гыч государствылан колхоз-шамычын шыл поставкышт дене тыгай кыдал-идалыкаш норма-шамычым живой нелыт килограмм шот дене, кыдал упитанность расчет гыч республика, край ден область-шамыч почеш установитлаш:

№		
I.		
1.	Украинский ССР.	4,5
2.	Краснодарский край.	
3.	Кабардино-Балкарский АССР.	
II.		
4.	Ростовский область.	4
5.	Орджоникидзевский край.	
6.	Северо-Осетинский АССР.	
7.	Дагестанский АССР.	
8.	Армянский ССР.	
III.		
9.	Белорусский ССР.	3,5
10.	Крымский АССР.	
11.	Чувашский АССР.	
12.	Свердловский область.	
13.	Грузинский ССР.	
14.	Азербайджанский ССР.	
15.	Туркменский ССР.	
IV.		
16.	Воронежский область.	3
17.	Курский область.	
18.	Орловский область.	
19.	Смоленский область.	
20.	Пермский область.	
21.	Коми АССР.	
22.	Алтайский край.	
23.	Ново-Сибирский область.	
24.	Омский область.	
25.	Челябинский область.	
V.		
26.	Архангельский область.	2,5
27.	Вологодский область.	
28.	Ленинградский область.	
29.	Московский область.	
30.	Рязанский область.	
31.	Тульский область.	
32.	Тамбовский область.	
33.	Пензенский область.	
34.	Горьковский область.	
35.	Ивановский область.	
36.	Ярославский область.	2,5
37.	Калининский область.	
38.	Кировский область.	
39.	Башкирский АССР.	
40.	Удмуртский АССР.	
41.	Карельский АССР.	
42.	Татарский АССР.	
43.	Мордовский АССР.	
44.	Марийский АССР.	
VI.		
45.	Куйбышевский область.	2
46.	Чкаловский область.	
47.	Сталинградский область.	
48.	Саратовский область.	
49.	АССР Немцев Поволжья.	
50.	Иркутский область.	
51.	Красноярский край.	
52.	Бурят-Монгольский АССР.	
53.	Чечено-Ингушский АССР.	2
54.	Таджикский ССР.	
55.	Киргизский ССР.	
56.	Узбекский ССР.	
VII.		
57.	Калмыцкий АССР.	1
58.	Приморский край.	
59.	Хабаровский край.	
60.	Читинский область.	
VIII.		
61.	Казахский ССР.	0,5
62.	Якутский АССР.	
63.	Мурманский область.	

20. Союзный ден автономный республикласе Совнарком-шамычым, краевой ден областной исполнительный комитет-шамычым обязатлаш: республиклан, крайлан, областьлан шыл поставкын гектар шот дене установитлыме норма основеш, колхоз-шамычын ик гектар мланде площадь гыч обязательный шыл поставкыштын порайонный идалыкаш нормыштым установитлаш да нуным СССР Наркомзагын утвердитлымыже деч вара 1939 ий 1 сентябрьлан публиковатлаш.

21. СССР Наркомзагын утвердитлыме обязательный шыл поставкын порайонный нормыжо-шамычым, правило семынак, районысо чыла колхоз-шамыч дек применятлаш.

Исключенийым ыштен, областьыште, областной деленийым иметлыдыме край ден республиклаште СССР Наркомзаг уполномоченный-шамычын утвердитлымышт почеш посна колхоз-шамычлан шыл поставкын порайонный идалыкаш нормыжым 30 процент пределыште кугемдымаш але шагалемдымаш могырыш вашталтымашым допускатлаш, тидын годым шыл поставка дене районлан кыдал шот дене утвердитлыме идалыкаш нормым район мучко обязательно соблюдатлыман.

22. Шыл поставка дене колхозлан установитлыме нормын да колхозлан закрепитлыме мланде площадьын (ӱдымӧ вер, тиде шотыштак сад ден пакча-шамыч, олык ден вольык кӱтымӧ вер-шамыч) размерже почеш, СССР Наркомзагын районный уполномоченныйже государствылан шыл поставка дене кажне колхозын обязательствыжым установитла. Областьлаште, областной деленийым иметлыдыме край ден республиклаште СССР Наркомзаг уполномоченный-шамычын утвердитлымышт деч вара государствылан шыл поставка дене обязательствым колхозлан СССР Наркомзагын ра-

Мучаш 4-ше страницыште.

КОЛХОЗЛАШТЕ ОБЩЕСТВЕННЫЙ ЖИВОТНОВОДСТВЫМ РАЗВИВАТЛЫМЕ МЕРОПРИЯТИИ-ШАМЫЧ НЕРГЕН

ССР СОЮЗ КАЛЫК КОМИССАР-ШАМЫЧ СОВЕТЫН ДА ВКП(б) ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТЫН ПОСТАНОВЛЕНИЙЖЕ

МУЧАШ

йонный уполномоченныйже вручитла.

23. СССР Наркомзаглан тиде Постановленийын действоватлыме первый ийыштыже, вес семынже 1940 ийыште, посна случайлаште колхоз-шамычлан шылым пырче дене тыгай эквивалент почеш заменитлашышт разрешатлашыже правам пуаш:

живой нелытыште шылын 1 килограммже верч 8 килограмм пырче, сöсна шотышто—живой нелытыште 1 килограмм шыл верч 9 килограмм пырче.

Б. Колхозный сурт ден единоличный озанлык-шамычлан

24. 1940 ий гыч тӱҥалын, государствылан колхозный сурт ден единоличный озанлык-шамычын обязательный шыл поставкыштын тыгай норма-шамычым живой нелыт килограмм дене установитлаш:

	Колхозный сурт-шамыч	Единоличный озанлык-шамыч
1. Зерновой, хлопковый йытын ден кыне, свекловичный, паренге-овощной, чайный ден тамакан район-шамыч зонышто	32	64
2. Развитой животноводстван земледельческий район-шамыч зонышто	36	72
3. Некочевой ден полукочевой животноводство район-шамыч зонышто, кушто земледелий кугу огыл значенийым иметла, а озанлыкыште животноводство решающий рольым модеш.	40	80
4. Кочевой животноводство район-шамыч зонышто, кушто земледелий почти нимогай значенийымат ок иметле, а животноводство озанлыкын чылажымат ушен шогышо формыжо лийын шога.	45	90

Район-шамычым зона-шамыч дек, ял озанлык артельын Уставше почеш, колхозник-шамычын личный пользованийыштышт лийшаш вольык нормым определитлымаш шотышто СССР Наркомземын установитлыме зона-шамыч дене келшышын СССР Наркомзаг относитла.

25. Установитлаш: промысловый, рыболовецкий артель - шамычын, тугак инвалид-шамыч кооперацийысе артель-шамычын сельский местностьлаште да дачный поселкылаште илыше членышт, тугак государственный ден кооперативный предприятийлаште постоянный (сезонный огыл) пашам ыштен шогышо да личный пользованийыштышт вольыкым иметлыше пашазе ден служащий-шамыч государствылан обязательный шыл поставка дек привлекатлалтыт:

а) личный пользованийыште улшо вольыкын поголовьеже тиде районысо колхозник-шамычлан ял озанлык артель Уставын предусмотритлыме количествыжым ок эрте гын, тиде районысо колхозный сурт-шамычлан установитлыме норма-шамыч почеш;

б) личный пользованийыште улшо вольыкын поголовьеже тиде районысо колхозник-шамычлан ял озанлык артель Уставын предусмотритлыме количествыже деч кугу гын, единоличный озанлык-шамычлан установитлыме норма-шамыч почеш;

в) обязательствым вручитлымаш жаплан сезонный але постоянный пашаште идалык деч шагал ыштыше единоличник-шамыч обязательный шыл поставка дек единоличный озанлык-шамычлан установитлыме норма-шамыч почеш привлекатлалтыт.

26. Сельский местностьлаште да дачный поселкылаште илыше да мландын приусадебный але пасусо участкым иметлыше кустарь-одиночка-шамыч государствылан шыл поставка дек тиде районысо единоличный озанлык-шамычлан установитлыме норма-шамыч почеш привлекатлалтыт.

27. Установитлаш: государствылан обязательный шыл поставка дек огыт привлекатлалт:

а) олаласе, пашазе поселкыласе да союзный республикласе правительство-шамычын оласе типан поселений дек относитлыме моло поселенийласе житель - шамычын озанлыкышт,—вине озанлык-шамыч пасуласе участкыште ӱдымашлан заданийым огыт иметле але ял озанлык налог дене огыт облагатлалт гын, да ик ушкал ден идалык марте ик туна да ик ава сöсна деч шукыжым огыт иметле гын;

б) учитель ден агроном-шамыч, зоотехник, землеустроитель - шамыч, медицинский да ветеринарный врач ден фельдшер-шамыч, ял озанлык паша мелиоратор ден техник-шамыч, инженер - шамыч, МТС, МТМ ден совхозласе старший механик ден директор - шамыч, тугак обл. (край) исполком ден областной деленийым иметлыдыме республикласе СНК-шамычын определятлыме спискышт почеш районлан 30 еҥ деч шуко огыл районный руководящий пашаеҥ-шамыч,—нуным озанлыкышт пасуласе участкылаште ӱдымашлан заданийым огыт иметле гын, ял озанлык налог дене огыт облагатлалт да личный пользованийыште тиде районысо колхозник-шамычлан ял озанлык артель Устав дене предусмотритлыме количество деч шуко огыл вольык поголовьем иметлат гын;

в) промысловый рыболовецкий артель-шамычын да инвалид-шамыч кооперацийн артель-шамычын сельский местностьла ден дачный поселкылаште илыше да приусадебный ден пасусо участкым иметлыдыме членышт;

г) шонго улмылан кöра трудоспособный огыл улшо колхозник, пашазе, служащий ден единоличник-шамычын (60 ийым шуктышо пöръеҥ-шамыч да 55 ийым шуктышо ӱдрамаш-шамыч) озанлыкышт, ешышт гыч тиде озанлыкыште ыштыше моло трудоспособный член-шамычым огыт иметле гын,—тугак пеш шонго пöръеҥ ден ӱдрамаш-шамычын озанлыкышт, кудын эргышт Йошкар Армий але Йошкар Флот радамыште действительный военный службышто улыт, а ешыштышт 7 ияш марте йочан нунын ватышт кодыныт;

д) государственный орган-шамыч деч пенсийым налын шогышо пенсионер - шамычын, инвалидностьын первый але кокымшо группышкыжо социальный обеспечений але социальный страхований орган-шамычын относитлыме войнан ден труд инвалид - шамычын, пасусо да моло пашаште ыштен кертдыме калека-шамычын озанлыкышт,—нине озанлык-шамыч мландан пасусо участкым огыт иметле гын, ял озанлык налог дене огыт облагатлалт да нунын ешыштышт озанлыкыште пашам ыштыше трудоспособный член-шамыч уке улыт гын.

28. Шыл поставка дек йоҥылыш привлекатлымылан жалоба-шамыч обязательствым вручитлыме кече гыч 10 кече жапыште СССР Наркомзагын районный уполномоченныйжылан пуалтыт манын установитлаш.

СССР Наркомзаг районный уполномоченныйын решенийже, решенийым вручитлыме кече гыч 10 кече жапыште райисполкомыш обжаловатлыме лийын кертеш.

Райисполком жалобым основательныйлан шотла гын, шке решенийжым областьыште, областной деленийым иметлыдыме край ден республикыште СССР Наркомзагын уполномоченныйжылан утвердитлашыже вноситла, кудын решенийже окончательныйлан шотлалтеш.

29. 1940 ий 1 январь гыч вийым йомдарышылан шотлаш:

а) „Шыл поставка-шамыч нерген" СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н 1932 ий 23 сентябрьысе Постановленийым (С. З. СССР 1932 ий. 70 №, 418 ст.);

б) „1934 ийыште государствылан обязательный шыл поставка нерген" СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н 1933 ий 28 августысо Постановленийым (С. З. СССР 1933 ий. 55 №, 323 ст.);

в) „Ушкалдыме колхозник-шамычлан ушкалым налашышт полшымо нерген" СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н 1933 ий 14 августысо Постановленийын шыл поставка дене льгота-шамыч шотышто 12-шо статьяжым да СССР СНК-н 1933 ий 10 октябрьысе 2215 № Постановленийжым (С. З. СССР 1933 ий. 52 №, 303 ст. да 63, № 381 ст.);

г) „1934 ийыште шыл поставка-шамыч нерген" СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н 1934 ий 19 ноябрьысе 2624 № Постановленийым;

д) „1935 ийыште государствылан обязательный шыл поставкым эртарымаш порядок нерген" пищевой промышленность Калык Комиссариатын инструкцийжым утвердитлыме нерген" СССР СНК-н 1934 ий 9 сентябрьысе Пунчалжым (С. З. СССР 1934 ий. 46 №, 362 ст.; С. З. СССР 1934 ий. 60 №, 440 ст.; С. З. СССР 1935 ий. 19 №, 159 ст.; С. З. СССР 1936 ий. 22 №, 209 ст.);

е) „1936 ийлан шыл поставка дене обязательствым вручитлыме нерген" СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н 1935 ий 22 августысо 1865 № Постановленийым;

ж) „Грубый межан шорык-шамычым каракулевый тага дене метизироватлыше колхоз-шамычым шыл поставка деч утарыме нерген" СССР СНК-н 1935 ий 22 майысе 971 № Постановленийым;

з) „Тонкорунный овцеводствым развиватлымаш государственный план нерген да колхозник-шамычлан личный пользованийыштлан шорыкым налашышт полшымо нерген" СССР СНК-н 1936 ий 7 мартысе Постановленийын IV разделысе 5 ден 6 статья-шамычым (С. З. СССР, 1936 ий, 15 № 128 ст.);

и) „Шыл поставка счетеш приниматлыме курдючный шорык-шамычым шотышто зачетный эквивалент-шамычым вашталтыме нерген" СССР СНК-н 1936 ий 13 февральысе Постановленийжым (С. З. СССР 1936 ий. 12 №, 103 ст.);

к) „1937 ийыште государствылан обязательный шыл поставка нерген" СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н 1936 ий 31 июльысо Постановленийым (С. З. СССР 1936 ий. 42 №, 356 ст.);

л) „1937 ийыште государствылан обязательный шыл поставкым эртарыме порядок нерген" ССР Союз пищевой промышленность Калык Комиссариат ден ССР Союзын СНК пелен ял озанлык продукт-шамыч заготовка паша дене комитетын инструкцийыштым утвердитлыме нерген" СССР СНК-н 1936 ий 23 ноябрьысе Пунчалжым (С. З. СССР 1936 ий. 60 №, 452 ст.; С. З. СССР 1937 ий. 17 №, 62 ст.; С. З. СССР 1397 ий. 18 №, 66 ст.);

м) „1937 ийлан шыл поставка государственный план нерген да 1938 ийыште шыл поставка нерген" СССР СНК-н 1937 ий 25 сентябрьысе 1682 № Постановленийым;

н) „Совхозласе пашаеҥ-шамычын индивидуальный пользованийыште улшо вольыкын количествыже нерген" СССР СНК-н 1938 ий 30 сентябрьысе Постановленийын 2-шо статьяжым (С. З. СССР 1938 ий. 45 №, 268 ст.);

о) „1938 ийыште государствылан обязательный шыл поставкым эртарыме нерген" СССР СНК пелен заготовка паша дене комитетын 1937 ий 28 декабрьысе СССР СНК-н утвердитлыме инструкцийжым (С. З. 1938 ий. 1 №, 4 ст.).

п) „1939 ийыште государствылан обязательный шыл поставка-шамыч нерген" СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н 1939 ий 27 январьысе 118 № Постановленийым;

р) „Каракулеводствым саемдыме шотышто мероприятий-шамыч нерген" СССР СНК-н 1939 ий 23 апрельысе 542 № Постановленийын 9-ше статьяжым.

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет Председатель
В. МОЛОТОВ.

ВКП(б) Центральный Комитет Секретарь
И. СТАЛИН.

1939 ий, 8 июль.

Врид. отв. редактора—П. В. ЩЕРБАКОВ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—607. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.